Дзяржаўная ўстанова культуры
«Пастаўская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»
Пастаўская цэнтральная раённая бібліятэка

Таленавітыя постаці Беларусі: Янка Купала і Якуб Колас: бібліяграфічны паказальнік з нагоды 135-годдзя з дня нараджэння народных паэтаў

Пастаўы, 2017

Урыўкі біяграфіі

Янка Купала (Іван Дамінікавіч Луцэвіч, 1882-1942 гг.) нарадзіўся у самым цэнтры Беларусі – у фальварку Вязынка Мінскага павета – ў сям'і арандатара. Дзяцінства і юнацтва Янкі Купалы прайшло ў вандраваннях па Міншчыне: бацька шукаў больш выгадных умоў арэнды. Янка Купала скончыў Бяларуцкае народнае вучылішча, вучыўся ў Пецярбургу і ў Маскве. Працаваў хатнім настаўнікам, пісарам, прыказчыкам, на броварах у маёнтках. Супрацоўнічаў у віленскіх выданнях, быў рэдактарам газеты "Наша ніва". У 1916 г. прызваны ў армію, служыў у Мінску, Полацку. Смаленску. З 1919 года жыў у Мінску. Удзельнічаў у стварэнні БДУ, АН БССР, нацыянальнага тэатра, выдавецтваў; актыўны дзеяч літаратурна-грамадскага і культурна-мастацкага жыцця рэспублікі. Пісаць Янка Купала пачаў на польскай мове. Першы яго вядомы беларускі верш "Мая доля" датуецца 1904 г. Творы паэта вызначаюцца глыбіннай народнасцю, фальклорным каларытам. Янка Купала адкрыў вобраз беларускага мужыка, селяніна як першаасновы народнага жыцця, маралі, яго духоўнай моцы. Ён стварыў і вобраз Маладой Беларусі, дзе знайшоў раскрыццё бязмежны патрыятызм паэта, яго неўміручая любоў да Бацькаўшчыны. Ён стаў адным з заснавальнікаў беларускай любоўнай і пейзажнай лірыкі. На працягу 1920-1930-х гг. Янка Купала стварае шэраг узораў савецкай паэзіі, якім характэрна пафаснае сцвярджэнне новай явы, абагульненыя малюнкі пераўтварэнняў у краіне. Моцна загучала тэма адказнасці чалавека перад гісторыяй, тэма падзеленай радзімы. У гэты ж час з'явіліся і яго святочна-каляндарныя вершы, у якіх жыццё паказвалася пераважна з параднага боку. Новым у лірыцы паэта была яго цікавасць да дзіцячых вершаў. Апошнія творы Янкі Купалы напісаны ў гады вайны.

Якуб Колас (Канстанцін Міхайлавіч Міцкевіч, 1882-1956 гг.) нарадзіўся ў в. Акінчыцы (цяпер у межах г. Стоўбцы). З малых год спазнаў ён усе цяжкасці жыцця сельскіх батракоў. Першымі ўрокамі паэзіі былі для яго песні маці, разумнай і з добрым сэрцам беларускай сялянкі, прыказкі і важкія прымаўкі негаваркога, немітуслівага бацькі, казкі і апавяданні вясёлага выдумшчыка

дзядзькі Антося. Маленства і ранняе юнацтва Коласа прайшлі ў адным з самых прыгожых куткоў цэнтральнай Беларусі, над ціхаплынна-празрыстым Нёманам. Якуб Колас скончыў Нясвіжскую настаўніцкую семінарыю, настаўнічаў на Палессі, працаваў у газеце "Наша ніва". З 1915 г. служыў у арміі, меў званне прапаршчыка. У 1921 г. прыехаў у Мінск, працаваў у Наркамасвеце БССР, выкладаў у педтэхнікуме і БДУ. Член Інбелкульта, з 1929 г. – віцэ-прэзідэнт АН БССР. Першыя вершы Якуб Колас пісаў на рускай мове. У ранніх творах вызначыліся асаблівасці рэалістычнага стылю аўтара – імкненне да жывапісання словам, выявілася незадаволенасць лірычнага героя рэчаіснасцю, яго сум і смутак. Пасля 1910 г. ў творчасці Я. Коласа выявілася тэндэнцыя да ўсё больш значных сацыяльна-грамадскіх абагульненняўю У 1930-я гг. ён стварыў шмат публіцыстычных вершаў, прысвечаных надзённым пытанням і патрабаванням таго часу, а вершы і артыкулы ваенных гадоў услаўлі патрыятызм і гераізм беларусаў. За цыкл вершаў ваеннай пары паэту была прысуджана Дзяржаўная прэмія СССР. Якуб Колас – адзін з пачынальнікаў беларускай дзіцячай літаратуры, у сваіх паэмах ён тонка раскрыў псіхалогію падлеткаў. Акрамя таго, Колас стварыў шэраг падручнікаў па роднай мове. Яго творы перакладзены на многія мовы свету, яны шырока выкарыстоўваюцца мастакамі, кампазітарамі, рэжысёрамі.

Я. КУПАЛА – АСНОЎНЫЯ ВЫДАННІ

1. Купала, Я. А хто там ідзе? / Я. Купала. – Вільня, 1910. – 4 с.
2. Купала, Я. Ад сэрца: (вершы) / Я. Купала. – Мн.: Дзяржвыд БССР, 1940. – 105 с.
3. Купала, Я. Адвечная песня : драматычная паэма / Я. Купала. – Мн.: Юнацтва, 1981. – 63 с.
4. Купала, Я. Адцьвітаньне : вершы / Я. Купала. – Менск: Белдзяржвыд, 1930. – 78 с.
5. Купала, Я. Безназоўнае / Я. Купала. – 2-е выд. – Менск: Белдзяржвыд, 1928. – 106 с.
6. Купала, Я. Безназоўнае / Я. Купала. – Менск: Дзяржвыд Беларусі, 1925. – 104 с.
7. Купала, Я. Беларусі ордэнаноснай / Я. Купала. – Менск: [Дзяржвыд Беларусі], 1937. – 207 с.
8. Купала, Я. Вершы / Я. Купала ; [уклад. С. Александровіч]. – Мн.: Беларусь, 1970. – 174 с.
9. Купала, Я. Вершы і паэмы / Я. Купала. – Мн.: Дзяржвыд БССР, 1948. – 360 с.
10. Купала, Я. Вершы і паэмы / Я. Купала ; [уклад. В. Бечыка]. – Мн.: Маст. літ., 1982. – 431 с.
11. Купала, Я. Вершы. Паэмы. П'есы / Я. Купала. – Мн.: Харвест, 2012. – 703 с.
12. Купала, Я. Вершы; Паэмы / Я. Купала. – Мн.: Дзяржвыд БССР, 1958. – 578 с.
13. Купала, Я. Выбранае : [лірыка] / Я. Купала ; [уклад. Н. Гілевіч]. – Мн.: Маст. літ., 1980. – 223 с.
14. Купала, Я. Выбраная лірыка / Я. Купала ; [уклад. Н. Гілевіч]. – Мн.: Беларусь, 1967. – 264 с.
15. Купала, Я. Выбраныя творы / Я. Купала. – Менск: Дзяржвыд Беларусі, 1935. – 170 с.
16. Купала, Я. Выбраныя творы / Я. Купала. – Менск: Дзяржвыд Беларусі, 1935. – 2 т.
17. Купала, Я. Выбраныя творы / Я. Купала. – Мн.: Дзяржвыд БССР, 1946. – 407 с.
18. Купала, Я. Выбраныя творы / Я. Купала. – Мн.: Дзяржвыд БССР, 1947. – 535 с.
19. Купала, Я. Выбраныя творы / Я. Купала. – Мн.: Дзяржвыд БССР, 1952. – 942 с.
20. Купала, Я. Выбраныя творы / Я. Купала; уклад. У. Гніламѐдава, А. Шамякінай. – Мн.: Беларус. кнігазбор, 2002. – 638 с.
21. Купала, Я. Драматычныя творы / Я. Купала. – Мн.: Дзяржвыд БССР, 1952. – 247 с.
22. Купала, Я. Драматычныя творы / Я. Купала. – Мн.: Дзяржвучпедвыд БССР, 1961. – 296 с.

23. Купала, Я. Жалейка : вершы / Я. Купала. – Факсім. выд. 1908 г. – [Мн. : Маст. літ., 1982]. – 152, [IX] с.

24. Купала, Я. За што : поэмы / Я. Купала. – Менск: Белдзяржвыд, 1930. – 51 с.

25. Купала, Я. Збор твораў / Я. Купала. – Менск: Дзяржвыд Беларусі, 1925-1932. – 6 т.

26. Купала, Я. Збор твораў / Я. Купала. – Менск: Дзяржвыд, 1928-1932. – 2-е выд. – Т. 1-3.

27. Купала, Я. Збор твораў / Я. Купала; [Акад. навук Беларус. ССР, Ін-т літ. і мастацтва; рэдкал.: Я. Колас і інш.]. – Мн.: Акад. навук Беларус. ССР, 1952-1954. – 6 т.

28. Купала, Я. Збор твораў: у 6 т. / Я. Купала; Акад. навук Беларус. ССР, Ін-т літ. імя Я. Купалы; рэдкал.: В. В. Барысенка [і інш.]. – Мн.: Акад. навук Беларус. ССР, 1961-1963. – 6 т.

29. Купала, Я. Збор твораў: у 7 т. / Я. Купала; Акад. навук Беларус. ССР, Ін-т літ. імя Я. Купалы; рэдкал.: В. В. Барысенка [і інш.]. – Мн.: Навука і тэхніка, 1972-1976. – 7 т.

30. Купала, Я. Мая малітва : выбраныя творы / Я. Купала ; [уклад. Г. М. Кісліцынай ; рэд. рада : У. А. Арлоў і інш.]. – Мн. : Попурри, 2016. – 239 с.

31. Купала, Я. Над ракою Арэсай / Я. Купала. – Менск: Дзяржвыд Беларусі, 1937. – 52 с.

32. Купала, Я. Над ракою Арэсай: (паэма) / Я. Купала. – Мн.: Дзярвучпедвыд БССР, 1953. – 41 с.

33. Купала, Я. П’есы ; Публіцыстыка ; Янка Купала пра сябе / Я. Купала ; [уклад. Н. Гілевіча]. – Мн.: ГА БТ "Кніга", 2002. – 519, [8] с. – (Народная бібліятэка).

34. Купала, Я. Паўлінка : камедыя : у 2-х актах / Я. Купала. – Мн.: Маст. літ., 2006. – 61, [2] с.

35. Купала, Я. Паўлінка ; Раскіданае гняздо / Я. Купала. – Мн.: Нар. асвета, 1967. – 223 с.

36. Купала, Я. Паўлінка : сцэны з шляхоцкага жыцьця ў двох актах / Я. Купала – 2-е выд. – Вільня: Друк. ім. Ф. Скарыны, 1927. – 63 с.

37. Купала, Я. Паэмы / Я. Купала. – Мн.: Дзяржвыд БССР, 1940. – 221 с.

38. Купала, Я. Паэмы / Я. Купала. – Мн.: Дзяржвыд БССР, 1957. – 90 с.

39. Купала, Я. Паэмы / Я. Купала. – Мн.: Маст. літ., 1978. – 190 с.

40. Купала, Я. Паэмы / Я. Купала. – Мн.: Нар. асвета, 1971. – 159 с.

41. Купала, Я. Песня будаўніцтву : вершы / Я. Купала. – Менск: Дзяржвыд Беларусі, 1936. – 160 с.

42. Купала, Я. Песьня-байка : вершы / Я. Купала. – Менск: Белдзяржвыд, 1930. – 62 с.

43. Купала, Я. Поўны збор твораў : у 9 т. / Я. Купала; Акад. навук Беларусі, Ін-т літ. імя Я. Купалы; [рэдкал.: С. А. Андраюк і інш.]. – Мн.: Маст. літ., 1995-2003. – 9 т.

44. Купала, Я. Публіцыстыка / Я. Купала ; рэдкал.: А. Лойка [і інш.] ; падрыхт. тэкстаў Ж. Дапкюнас, Т. Тарасавай. – Мн.: Маст. літ., 1972. – 287 с.

45. Купала, Я. Раскіданае гняздо : [драма у пяці актах] / Я. Купала. – Мн.: Маст. літ., 1973. – 109 с.

46. Купала, Я. Раскіданае гняздо : драма : у 5-цёх актах / Я. Купала. – Вільня: Друк. Прамень, 1919. – 74 с.

47. Купала, Я. Расцвіла непагаслай зарой : [вершы, паэмы, п'есы] / Я. Купала ; [уклад. В. Шніпа]. – Мн.: Маст. літ., 2016. – 253, [1] с.

48. Купала, Я. Славуты домік / Я. Купала. – Мн.: Дзяржвыд БССР, 1948. – 61 с.

49. Купала, Я. Спадчына: выбар паэзіі Янкі Купалы / Я. Купала ; Беларус. ін-т навукі й мастацтва. – [New York; München: Выд-ва Бацькаўшчыны], 1955. – LXVI, 497 с.

50. Купала, Я. Творы / Я. Купала ; [уклад. А.В. Вальчук] ; навук. рэд. У.В. Гніламёдаў. – Мн.: Маст. літ., 2015. – 805 с.

51. Купала, Я. Тутэйшыя : выбраныя творы / Янка Купала ; [рэд. рада : У. А. Арлоў і інш.]. – Мн. : Попурри, 2015. – 266 с.

52. Купала, Я. Тутэйшыя : трагічна-смяшлівыя сцэны: у 4-х дзеях / Янка Купала. – Мн.: Маст. літ., 2006. – 92 с.

53. Купала, Я. Тутэйшыя: трагічна-сьмяшлівыя сцэны ў 4-ох дзеях / Я. Купала. – Мюнхэн: Бацькаўшчына, 1953. – 83 с.

54. Купала, Я. Шляхам жыцьця / Я. Купала. – Пецярбург: Друк. Ю. Н. Эрліх, 1913. – 264 с.

55. Купала, Я. Яна і я : паэма / Я. Купала. – Мн.: Маст. літ., 1979. – 34 с.

56. Слоўнік мовы Янкі Купалы: у 8 т. / М-ва адукацыі Рэсп. Беларусь, Гомел. дзярж. ун-т імя Ф. Скарыны. – [Мн.: Беларус. навука; Гомель: ГДУ імя Ф. Скарыны, 1997-2012]. – 8 т.

Я. КОЛАС – АСНОЎНЫЯ ВЫДАННІ

1. Колас, Я. Збор твораў : у 20 т. / Я. Колас ; НАН Беларусі, Ін-т мовы і літ. Імя Я. Коласа і Я. Купалы ; [рэдкал. : М. У. Мяснiковiч i iнш. ; прадм. М. Мушынскага]. – Мн.: Беларуская навука, 2007–2012. – Т. 1-20.

2. Колас, Я. Збор твораў : у 14 т. / Я. Колас ; [рэдкал. : В. Барысенка і інш]. – Мн.: Мастацкая літаратура, 1972 –1978. – Т. 1-14.

3. Колас, Я. Собрание сочинений : в 4 т. / Я. Колас ; вступ. статья И. Науменко. – М.: Художественная литература, 1982-1983. – Т. 1 - 4.

4. Колас, Я. Выбраныя творы / Я. Колас ; [уклад., прадм., камент. М. Тычыны]. – Мн.: Кнігазбор, 2007. – 716 с. – (Беларускі кнігазбор. Серыя 1, Мастацкая літаратура).

5. Колас, Я. Вершы. Паэмы. Апавяданні. Аповесці. Трылогія “На ростанях” / Я. Колас ; [прадм. М. Мушынскага]. – Мн.: Харвест, 2007. – 1167 с.

6. Колас, Я. Выбранае / Я. Колас. – Мн.: Харвест, 2011. – 512 с., 1 л. партр. : іл.

7. Колас, Я. Новая зямля ; Сымон-музыка : паэмы : [для сярэд. І ст. шк. узросту] / Я. Колас ; [прадм. М. Мушынскага]. – Мн.: Мастацкая літаратура, 2009. – 549 с.

8. Колас, Я. Песні жальбы ; Казкі жыцця : [для ст. шк. узросту] / Я. Колас ; [прадм. Ул. Гніламёдава, М. Мушынскага]. – Мн.: Мастацкая літаратура, 2008. – 230 с.

9. Колас, Я. Родныя вобразы : вершы, казкі жыцця, аповесць, паэмы : [для сярэд. І ст. шк. узросту] / Я. Колас ; [уклад. В. Шніпа]. – Мн.: Мастацкая літаратура, 2012. – 279 с.

Таленавітыя постаці Беларусі: Янка Купала і Якуб Колас
бібліяграфічны паказальнік з нагоды 135-годдзя з дня нараджэння народных паэтаў

© Поставская центральная районная библиотека